

від'єднання від ЄС погрожують виганяти з Туманного Альбіону всіх прибувших.

Для Євросоюзу вихід Великобританії, перш за все, означатиме послаблення позицій. ЄС, як найпотужніше політичне об'єднання у світі, втратить важливого гравця за столом переговорів, так необхідного для прийняття світових рішень. Голос Британії сьогодні важливий для розв'язання таких проблем, як, наприклад, міграційна криза і російська агресія.

Британію зараз вважають однією з найсильніших, фінансово потужних, найбільш милітаризованих держав-членів ЄС. Крім того, ця країна впевнено підтримує курс ЄС до НАТО.

Крім того, деякі критики референдуму вже говорять про можливу конкуренцію – Британія спробує діяти поряд з ЄС як самостійний гравець.

Отже, до наслідків виходу Британії з ЄС можна віднести: фінансові проблеми, безробіття, знецінення майна, вихід з торгівлі, ймовірним є відокремлення Шотландії та Північної Ірландії, бюрократичний хаос. А також прем'єр-міністр Великобританії Девід Кемерон заявив, що у зв'язку із виходом країни з Євросоюзу за результатами майбутнього референдуму потік мігрантів до Британії різко збільшиться.

Список використаної літератури:

1. Лапшин С.А. Політологія Навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей (доповнено) Ред.Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. – Вінниця: Нілан-ЛТД, 2016 р. – 403 с.
2. Інтернет джерело:<http://fakty.ictv.ua/ua/svit/20160624-1588396/>
3. Інтернет джерело: <http://nv.ua/ukr/publications/pidstupnij-albion-7-najbilsh-vidchutnih-naslidkiv-dlja-britaniji-pislja-vihodu-z-jes-156274.html>
4. Інтернет джерело: <http://ukr.segodnya.ua/world/kameron-nazval-odno-iz-posledstviy-vyhoda-strany-iz-evrosoyuza-689954.html>

Штельмах М.

РОЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ КАНАДИ В ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСАХ УКРАЇНИ

У статті проаналізовано значення української діаспори в Канаді та три етапи діяльності української діаспори на шляху стабілізації політичних процесів в Україні.

Ключові слова: діаспора, хвилі міграції, політична діяльність, національно-культурне відродження, культурно-просвітницька діяльність.

Актуальність теми роботи обумовлено значенням вивчення ролі української діаспори Канади в політичних процесах України.

Кардинальні зміни, які відбулися в світі з розпадом СРСР, а разом з ним всієї світової соціалістичної системи, призвели до перегрупування сил на міжнародній арені і створили нові умови для розвитку сучасних міжнародних відносин. Один з нових центрів в трансформованій системі міжнародних відносин уособлює незалежна Українська держава. Ефективність і результативність дій України як суб'єкту міжнародних відносин в багатьох

випадках визначалися ставленням до неї з боку іноземних держав і тією політикою, яку проводило світове співтовариство у відношенні колишніх республік СРСР.

В умовах, коли українсько-канадські відносини мають статус «особливого партнерства», дослідження місця та ролі української діаспори в формуванні двосторонніх відносин набуває важливого науково-практичного значення.

Останніми роками діаспори (етнічні спільноти, національні меншини) різних народів привертають до себе все більшу увагу як пересічних громадян, провідних науковців, так і політичних діячів. Це зумовлено наступними чинниками: По-перше, у світі внаслідок різних причин все більших обертів набирають міграційні процеси як добровільного, так і вимушеного характеру. Збройні конфлікти, глобалізаційні процеси, кризові явища призводять до того, що нині багато людей залишають батьківщину і виїждять до інших країн.

Нині зростаючі обсяги міграції, які створюють або поповнюють вже існуючі діаспори слід розглядати не лише як постійне всеохоплююче явище, а й як важливий фактор формування нового світового порядку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Певні відомості відносно ролі канадської діаспори в політичних процесах України можна віднайти, ознайомившись із доробками таких дослідників: Євтух В.Б., Павло Грод, Таран Я.А. та ін.

Метою написання статті є комплексне дослідження ролі канадської діаспори в політичних процесах України.

Міграцію до Канади прийнято відзначати хвилями. За початок еміграції українців до Канади треба прийняти перші документовані приїзди у 1891-1892 рр., хоч загально вважається, що перші емігранти прибули до Канади значно раніше, але їх вплив на канадські громади був незначний [1, с. 112].

Перша хвиля еміграції починається тоді, коли у квітні 1892 р. невелика кількість родин зі села Небилів (район Калуша у Галичині) поселилась на північному сході від Едмонтону. Перед ними Канаду відвідали Василь Еленяк та Іван Пилипів, які, а саме І. Пилипів, спонукали ці приїзди. Однак усі ці приїзди були маленького масштабу, оперті на сімейні і сусідські контакти [1, с. 112].

Після 1991 р., у зв'язку з розпадом Радянського Союзу, почалась хвиля еміграції з незалежної України. Половина новоприбулих до Канади емігрувала з центральної або східної України, 41 відсотків з західної України (Галичина, Буковина), а дев'ять відсотків - з південних і інших регіонів.

У 12,8 відсотків із новоприбулих - середня освіта, 37 відсотків закінчило інститут, 36,1 відсотків має диплом університету. Серед емігрантів налічувалося 37 відсотків українських православних, шістьнадцять відсотків вірних російському патріархату, 27 відсотків українських католиків, одинадцять відсотків невірних [1, с. 112].

В умовах природного процесу самоствердження в нових суспільствах на тлі глобального повороту до прав людини, захисту інтересів національних меншостей, засудження дискримінації за національною та расовою ознакою,

сучасні діаспори отримали широкі можливості для самоорганізації і розвитку. Згодом це призвело до того, що етнічні суспільства поступово починають трансформуватися в політично і економічно спроможні групи тиску. Ефективність дій діаспори як суб'єкту сучасної системи міждержавних відносин залежить від двох груп факторів: перша пов'язана з рівнем і ступенем організованості самої діаспори, а друга – з характеристиками політичної системи країни проживання, ступенем розвитку політичних, економічних і громадських свобод в приймаючому суспільстві.

За характером своєї діяльності діаспори відносяться до неекономічних груп тиску, оскільки в своїй лобістській діяльності вони переслідують цілі, які не мають безпосереднього відношення до економічної сфери. Як правило, особливістю дії етнічних груп в сфері зовнішньої політики є спорадична діяльність, яка викликана конкретною ситуацією на міжнародній арені.

До внутрішніх характеристик діаспори, що сприяють успішному процесу етнічної мобілізації, тобто включенню етнічної групи в політичне життя країни з метою захисту своїх інтересів, відносяться розвинена організаційна структура, єдині для більшості членів даного етнічного співтовариства ідеологія і ціль. Як правило, ця мета, так або інакше, пов'язана з країною виходу. В українській етнічній групі Канади високий рівень внутрішньої організації (незважаючи на різнонаправленість потреб у емігрантів першої, другої і третьої хвиль) вдалося досягти завдяки висуненню єдиної для більшості членів групи мети. Її зміст можна визначити як спільні дії, спрямовані на досягнення Україною статусу незалежної держави. Відповідно з цією метою формувалися цілі приватного характеру, які пов'язувались з функціонуванням діаспорного організму [4].

Сучасна українська етнічна група перейшла в стадію «мобілізованої» діаспори, оскільки повністю відповідає необхідним характеристикам: має свою сформовану еліту, яка злилась з місцевою елітою, набула значних матеріально-культурних здобутків, порівняно з іншими (не основними) групами, які мешкають в приймаючому суспільстві. Перехід української діаспори в стадію «мобілізованої» свідчить про те, що вона здатна до активних лобістських дій на рівні федерального і провінційних урядів. Поряд з позитивними результатами повної інтеграції української діаспори в канадське суспільство серйозну загрозу її існуванню складають асиміляційні тенденції, дедалі набираючі силу. Це проявляється в високому відсотку змішаних шлюбів, зниженні рівня вживання в повсякденному спілкуванні української мови, захопленні зовнішньою стороною етнографічної культури без глибокого розуміння історичних витоків традицій, звичаїв і вірувань українців.

Починаючи з 1991 р. українсько-канадські відносини пройшли три етапи: перший – з 24 серпня по 1 грудня 1991 р., другий – з грудня 1991 р. до початку 1993 р., третій – з 1993 р. дотепер.

В ході першого етапу українська спільнота Канади, використовуючи свою етнічну пресу, різноманітні форми тиску на законодавчі та виконавчі органи влади, завдяки активній діяльності КУК, зіграла значну роль в формуванні у світового співтовариства образу України як незалежної держави, яка прагне до

демократичних перетворень і розбудови ринкової економічної системи. Канадський уряд керувався в своїх зовнішньополітичних діях по відношенню до України загальнонаціональними інтересами і економічною доцільністю, розглядав Україну як стабілізуючий фактор в східноєвропейському регіоні після розпаду СРСР. На цьому етапі закономірно співпали інтереси канадського уряду і української діаспори в питанні щодо визнання української незалежності, але саме найкоротші терміни її визнання Канадою безумовно стали результатом лобістської діяльності української етнічної групи.

На другому етапі канадський уряд остаточно виробив стратегію розвитку співробітництва з новим для себе міжнародним партнером – Україною. Ця стратегія базується на підтримці демократичних перетворень в українському суспільстві, переходу української економіки до ринкових механізмів господарювання і вдосконалення політико-законодавчої системи в державі, а також на сприятливому просуванню канадських економічних інтересів в регіоні. Українська діаспора зайняла активну позицію в питаннях формування українсько-канадських зв'язків, використовуючи свій досвід роботи в державних структурах і контакти з представниками канадського федерального уряду, а також шляхом безпосередньої участі в розробці спільних українсько-канадських двосторонніх проектів в якості виконавців, консультантів або менеджерів міждержавних програм. Широкого розповсюдження набула благодійна діяльність представників діаспори, націлена на надання допомоги потребуючим в Україні. В той же час низькі темпи економічних і політичних перетворень в українському суспільстві почали викликати критичні зауваження з боку представників діаспори.

Третій етап характеризується створенням багаточисленних двосторонніх програм і роботою над їх виконанням. Характерною рисою цього етапу є зміщення ділової активності з вищого державного рівня на рівень конкретних виконавців підписаних програм і договорів в сфері державного управління, охорони здоров'я, навколишнього середовища, освіти, сільського господарства і розбудови громадянського суспільства в Україні. Представники української діаспори стають ініціаторами програм українсько-канадського співробітництва, активізуючи свої дії з метою створення нових організаційних структур, дії яких виходять за рамки суто діаспорних проблем і направлені на співробітництво з урядами України і Канади.

Більша частина канадців українського походження реалізують свою можливість допомогти історичній батьківщині через роботу в благодійних організаціях і участь в гуманітарних акціях. Безперечно існує певний вплив української діаспори на федеральний уряд країни з метою формування політики Канади по відношенню до незалежної України. Цей вплив чиниться через організаційні структури спільноти, перш за все, такі як Конгрес Українських Канадців і часткова через нещодавно утворені – Канадсько-українську фундацію і Консультативну Раду при міністрі закордонних справ Канади, які виходять за рамки етнічного співтовариства. Разом з тим ці новоутворені структури відіграють, в основному, допоміжну роль. Зовнішньополітичний

курс канадської держави по відношенню до незалежної України формується у відповідності з національними інтересами Канади і частково через тією позицією, яку вона займає на міжнародній арені. Українська діаспора, в свою чергу, зіграла значну роль в формуванні іміджу незалежної України в Канаді, в популяризації української внутрішньої та зовнішньої політики, що сприяло формуванню дружніх взаємовигідних відносин між двома країнами.

Отже, доцільно зазначити, що основою створення діаспори є еміграційні процеси, зумовлені різними причинами і чинниками, переважно соціально-економічного і політичного характеру. Міграційні процеси сучасного світу дедалі збільшуються, складають важливу частину процесу глобалізації і зачіпають практично всі країни. Діаспорні організації так чи інакше беруть участь у важливих сферах життя країни проживання і є не тільки формою і механізмом існування історично сформованих спільнот, які є носіями певних етнокультурних традицій, а й політичним інструментом. Діаспора може сприяти реалізації цілей зовнішньої політики держави «національного ядра». Налагодження, розширення і всебічне зміцнення зв'язків з діаспорою має на меті досягнення певних раціональних політичних і економічних цілей. Зокрема, це стосується використання інтелектуального, політичного та економічного потенціалів діаспори для встановлення дружніх і тісних стосунків національного ядра з державами проживання представників діаспори, посилення ролі, яку відіграє держава у світовому співтоваристві, а також підняття іміджу держави.

Проведення досліджень проблематики діаспори передбачає розробку рекомендацій для налагодження більш щільних стосунків з державами, де проживають представники діаспор. Сьогодні використання потенціалу діаспори для створення мережі економічних, суспільно-політичних та інших зв'язків стало досить поширеною світовою практикою. Багато в чому цьому сприяв стрімкий розвиток транснаціональних мереж, що змусило переоцінити економічний, соціокультурний та суспільно-політичний потенціал сучасних діаспор.

Найбільша допомога діаспорі – це не стільки матеріальна, скільки моральна та політична її підтримка, передусім шляхом визначення проблем представників даної групи як одного з пріоритетів зовнішньої політики держави. Робота з діаспорою повинна бути не декларативною, а конкретною, оскільки представники діаспори відзначаються здатністю відрізнити порожні декларації від реальних справ.

Друге місце після США за кількістю українських емігрантів, розвитком їхньої культури, науки, суспільно-політичного життя посідає Канада.

Українська діаспора, представляючи собою неекономічну групу тиску, завдяки своєму соціально-економічному, політичному і культурному положенню в плюралістичному суспільстві Канади активно включена в процес формування українсько-канадських відношень. Українські канадці стають ініціаторами та безпосередніми дійовими особами як виконавці, керівники, експерти і консультанти численних проектів і програм двостороннього

співробітництва, які спрямовані на створення в Україні стабільного середнього класу, на максимальну адаптацію комерційних і ринкових механізмів в Україні до діючих структур західноєвропейського і північноамериканського ринків, а також на якомога скоріше входження України в ринкову економічну систему, що позитивно вплине на умови розвитку канадського бізнесу в нашій країні та створить сприятливий інвестиційний клімат для канадського капіталу. Українські канадці, які мають власний бізнес, активніше за представників інших етнічних груп включаються в партнерські відносини з Україною.

Подальший розвиток економічних зв'язків з українськими партнерами гальмується недосконалістю законодавчо – правової бази, а також неефективно діючою системою оподаткування та захисту приватної власності. Окрім цього, негативно відбивається на розвитку українсько-канадських відносин високий рівень корупції та бюрократизму в Україні.

Список використаної літератури:

1. Євтух В.Б. Закордонне українство / В.Б. Євтух., В.П.Трощинський, А.А. Попок – К.: ВІК, 2005. – 308 с.
2. Євтух В. Б. Українські канадці: проблеми соціально-демографічної інтеграції / В.Б. Євтух, О. О. Ковальчук //УІЖ. – 2011. – №8. – С. 64-75.
3. Павло Грод: Якби українську діаспору покликав уряд, ми б приїхали робити реформи / Грод Павло // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/articles/2016/03/21/7102837/>
4. Таран Я.А. Діаспора та її роль у політичному розвитку суспільства /Я.А. Таран //Електронний ресурс. – Режим доступу: seanewdim.com/>...anatoliyovich...role_in...political...of...
5. Українська діаспора // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://diasporaua.com/suchasna-ukrayina/ukrayinska-diaspora/>.

Сідлецька Т., Чорна К.

ОСОБЛИВОСТІ І ХАРАКТЕРИСТИКА ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ КАНАДИ

У статті аналізуються особливості і характерні риси політичної системи Канади.

Ключові слова: політична система, політична влада, владні повноваження.

Актуальність проблеми. Питання формування, здійснення ефективної політики в Україні, яка обрала та намагається втілити в життя демократичний шлях розбудови є гостро актуальним й прямо пропорційно залежить від зусиль щодо реалізації політико-управлінського лідерства країни. Вирішення цього питання ускладнюється ще й нестабільною політичною ситуацією навколо української територіальної цілісності. З огляду на те, що останнім часом до керуючих органів державного управління запрошують представників інших країн – визначних, компетентних професіоналів, можемо відмітити відкритість нашого уряду та готовність вчитися й втілювати кращі світові практики. Тому дослідження досвіду реалізації політико-управлінського лідерства Канади як країни відносно молодій, але зі сталими політичними традиціями, розвинутої